

Knihovnicko-informační zpravodaj U Nás

Vyšlo: 10.10.2005

Číslo: Ročník 15 (2005), Číslo 3

Sekce: Naše téma

Název článku: Zdroje regionálních informací ve Studijní a vědecké knihovně v Hradci Králové

Autor: Lenka Málková

Zdroj: <http://unas.svkhk.cz/clanek.asp?id=592>

Zdroje regionálních informací ve Studijní a vědecké knihovně v Hradci Králové

Lenka Málková

Cílem tohoto příspěvku je v pokud možno srozumitelné formě vysvětlit, jaké zdroje Studijní a vědecká knihovna v Hradci Králové (dále SVK HK) k uspokojení potřeb regionálních badatelů využívá a proč na ni směřovat regionální dotazy čtenářů a požadavky na regionální literaturu.

Je důležité hned na začátku objasnit, co rozumíme v SVK HK pojmem region. Od roku 2002 patří do regionu pět okresů Královéhradeckého kraje, tj. Hradec Králové, Jičín, Náchod, Rychnov nad Kněžnou a Trutnov. Do konce roku 2001 byl region rozsáhlejší, spadaly do něj i okresy Havlíčkův Brod, Chrudim, Pardubice, Semily, Svitavy a Ústí nad Orlicí.

Že je SVK HK místem, kde jsou regionální informace a literatura dlouhodobě a systematicky shromažďovány, je dáno několika zákony. Podle zákona 46/2000 Sb. je SVK HK příjemcem povinného výtisku všech periodik. Zákon 37/1995 Sb. zase stanoví, že vydavatelé neperiodických publikací na území Královéhradeckého kraje jsou povinni odevzdávat SVK HK jeden regionální povinný výtisk. A konečně zákon 257/2001 Sb. ukládá SVK HK jakožto krajské knihovně kromě jiného zpracovávat a zpřístupňovat regionální informační databáze.

Regionální badatelna

Tištěné dokumenty vydané od roku 1985 do současnosti a výběrově i starší jsou k dispozici k prezenčnímu studiu v regionální badatelně při studovně na Eliščině nábřeží. Jsou uloženy ve volném výběru, tzn. že čtenář má možnost sám si dokumenty na regálech prohlížet a vybírat. Dokumenty jsou stavěny podle okresů a krajinných oblastí. Regionální badatelna je veřejnosti přístupná od pondělí do čtvrtka v době od 9.00 do 15.00 hodin, ale i mimo tyto hodiny jsou čtenáři obslouženi a požadované dokumenty jsou jim přineseny do studovny. Knihovna zpravidla získává dva výtisky neperiodických publikací, takže je čtenář může studovat buď prezenčně v regionální badatelně, nebo si je vypůjčit mimo budovu knihovny. Většina dokumentů vydaných před rokem 1985 je však uložena ve skladišti a je třeba si je objednat. Veškeré absenční výpůjčky vyřizuje půjčovna na tř. ČSA.

Snad ještě stojí za zmínku, že do fondu je doplňována především naučná literatura historicky, zeměpisně či jinak pojednávající o regionu, včetně map. Dále dokumenty o

osobnostech a korporacích se vztahem k regionu, skripta Univerzity Hradec Králové a drobné tisky (divadelní programy, katalogy výstav, výroční tisky spolků a organizací, příležitostné tisky). U beletrie se pozornost zaměřuje na beletrii regionálních autorů, beletrii vycházející na území regionu a beletrii pojednávající o regionu.

Digitalizovaná regionální periodika na CD-ROMech

Trendem posledních let je převádění tištěných dokumentů do elektronické podoby. Řeší se tím dva problémy najednou. Především se šetří papírové dokumenty, jejichž existence je ohrožena rozpadem papírového nosiče. Druhou výhodou digitální formy je zajištění úplnosti. Jednotlivá čísla a ročníky starších periodik bývají rozptýleny v různých knihovnách a pro badatele je obtížné a časově náročné zjistit, kde se požadovaný exemplář nachází, a osobně knihovnu navštívit, protože se tato periodika půjčují zpravidla jen prezenčně. V současné době jsou v SVK HK k dispozici následující tituly a ročníky regionálních periodik na CD-ROMech: Kraj Královéhradecký (1911 1945), Královéhradecké rozhledy (1912 1915), Královéhradecko (1924 1941), Nové směry (1919 1940), Obnova (1895 1919), Obzor hospodářský (1896 1920), Od kladského pomezí (1923 1939), Osvěta lidu (1896 1941), Pochodeň (1906 1965), Pod Zvičinou (1922 1938), Ratibor (1884 1916), Rozhledy (1907 1949). CD-ROMy jsou dostupné k prezenčnímu studiu ve studovně SVK HK na Eliščině nábřeží.

Bibliografické databáze

Mezi bibliografické databáze lze zařadit elektronický katalog knihovny, do kterého již byly uloženy všechny regionální publikace z fondu SVK HK. Publikace s regionální tematikou se v něm dají vyhledat zadáním názvu místa do pole „Region“. Katalog knihovny je vystaven i na webu knihovny (<http://www.opac.svkhk.cz/katalog.asp>), ovšem zde je vyhledávání zjednodušeno a pole „Region“ ve vyhledávacích polích nenaleznete. Knihovna se v současné době připravuje na zakoupení a implementaci nového knihovního systému, který bude nabízet uživatelsky přívětivější rozhraní a více možností vyhledávání.

Od roku 1992 je průběžně doplňována databáze ENAL, která je tvořena záznamy článků z regionálních novin, časopisů a sborníků. V současnosti obsahuje kolem 56 000 záznamů. Předchůdkyní této databáze je lístková kartotéka souběžné regionální bibliografie, která byla doplňována od 60. do počátku 90. let. Databáze i kartotéka jsou přístupné ve studovně na Eliščině nábřeží.

Průběžně jsou doplňovány další čtyři regionální bibliografické databáze: Historie měst, Historie obcí, Bibliografie bibliografií a Bibliografie personálních bibliografií.

Na webu knihovny (<http://regiodok.svkhk.cz/>) můžete vyhledávat v souborné databázi regionálních seriálů Královéhradeckého kraje za léta 1800 1965, která obsahuje kolem 1 250 záznamů. Databáze vám umožní kromě běžných bibliografických údajů zjistit, v které instituci je seriál k dispozici, v jakém je stavu a zda je dostupný prezenčně či absenčně. Regionální seriály jsou v našem kraji rozptýlené asi ve dvaceti institucích a nejsou běžně dostupné veřejnosti, protože fondy některých institucí nejsou široké veřejnosti primárně určeny a/nebo nebyly zpracovány.

Faktografická databáze regionálních osobností

Tato databáze začala vznikat v roce 1991 pod názvem REOS a obsahuje biografie osobností, které se narodily, zemřely nebo působily ve východních Čechách a vynikly v nějakém oboru. Záznamy obsahují kromě životopisu osobnosti i údaje o místě narození,

působení a úmrtí, klíčová slova a citaci pramenů. V současnosti databáze obsahuje téměř 10 000 záznamů; je dostupná na počítačích ve studovně.

Plnotextová databáze TamTam (<http://www.anopress.cz/>)

Je bohatým zdrojem regionálních informací, protože monitoruje mimo jiné i regionální noviny z oblasti východních Čech: Hradecké noviny, Krkonošské noviny, Noviny Chrudimska, Noviny Jičínska, Noviny Náchodska, Noviny Svitavska, Orlické noviny, Orlické noviny – Rychnovsko a Pardubické noviny. Články a zprávy z deníků aktuálního data jsou k dispozici již od 8.00 hodin. V archivu se dají vyhledat i noviny několik roků staré. Databanka je dostupná prostřednictvím internetu na počítačích ve studovně.

Další služby zájemcům o regionální tematiku

Škála zdrojů regionálních informací je pestrá, hledání v každém z nich má svá specifika a pro uživatele bývá obtížné efektivně využít všechny nabízené možnosti. Toho si jsme vědomi, proto nabízíme uživatelům pomocnou ruku. Ve studovně je uživatelům k dispozici stálá informační služba, které je možno klást dotazy osobně, telefonicky na čísle 495 514 525 nebo e-mailem na adrese inform@svkhk.cz. Na objednávku zpracováváme písemné regionální rešerše. Pořádáme školení uživatelů zabývajících se právě zdroji regionálních informací v SVK HK.

V oblasti regionálních informací je spolupráce mezi knihovnami nezbytná. Regionem se více či méně zabývá většina knihoven, ovšem pojmem region označují jen svou obec a její okolí nebo okres. SVK HK je tak jedinou knihovnou, která shromažďuje informace z celého Královéhradeckého kraje a má nástroje k jejich vyhledání a předání uživateli. Přehlednou tabulku regionálních zdrojů s uvedením místa přístupu ke zdroji, způsobu půjčování a použitého softwaru naleznete na webu knihovny v sekci informační zdroje ? regionální zdroje (<http://www.svkhk.cz/izdroje.asp?co=regional>).

© 2000-2004 Studijní a vědecká knihovna v Hradci Králové · pujcovna@svkhk.cz
· knihovna@svkhk.cz · studovna@svkhk.cz · <http://www.svkhk.cz>